

Konuyla ilgili öğretim üyesinin/görevlisinin yapabilecekleri

- Yapılabilecek ilk şey şüphelenilen öğrenci hakkında yeterli gözlem yapmak ve veri toplamaktır.
- Gençle konuşmak çok önemlidir, ancak konuşma sırasında gencin madde etkisi altında olması konuşmayı güçleştireceğinden, madde etkisinin geçmesi veya etkinin azalması beklenmelidir.
- Genç ile konuşmaya başlamadan önce, kişi konuşma yapmaya kendini hazır hissetmelidir.
- Konuşurken amacının ne olduğu vurgulanmalı, destek ve yardımcı olma isteği anlatılmalıdır.
- Empatik iletişim kurularak, düşünce, yaşantı ve korkuları anlamaya çalışılmalıdır.
- Korku, kaygı ve bunların nedenlerine saygı duyulmalıdır.
- Konuşurken korkutmamaya özen gösterilmelidir.
- Tarafsız, samimi ve yalın olunmalıdır.
- Hiç kimsenin bağımlı olmak için kullanmaya başlamadığı anlatılmalıdır.
- Yardım almadan kurtulmanın mümkün olmadığı açıklanmalıdır.
- Bağımlılığın, tüberküloz hastalığı gibi bir hastalık olduğu, tedavi gerektirdiği anlatılmalıdır.
- Madde bağımlılığı hakkında destek ve eğitim alabileceği Yeşilay vb. kuruluşlar hakkında bilgi verilmelidir.
- Psikiyatri desteği için öğrenci yönlendirmeli, gerekirse onunla birlikte psikiyatri uzmanından randevu alıp ilk görüşmede öğrenciye eşlik edilmelidir.

KAYNAK:

<https://alo191uyusturucu.saglik.gov.tr/TR,50299/bagimlilik-ta-riskli-donemler-var-midir-.html>

Uyuşturucu Maddeler ve Bağımlılık Eğitim Paketi, Öğretmen Kitapçığı Özel Okullar Derneği ./ AMATEM

Türk B, Yavuz MF Caydırıcılığın Madde Kullanımı Açısından Üniversite Öğrencilerinde Değerlendirilmesi.. The Bulletin of Legal Medicine. 2018; 23 (3), 143-150.

Yapılmaması gerekenler:

- Genellikle bağımlılık sorunu ile ilgili konuşmaktan kaçınılır. Konuşmaktan kaçınmamalıdır. Ancak konuya hâkim olmadan ve bilmeden konuşulmamalıdır.
- Madde kullanmasından dolayı öfkeye kapılıp yargılayıcı ve suçlayıcı davranmaktan kaçınılmalıdır. Ön yargılı olmak ve bu yargılara göre davranmak, iletişimi bozarak doğru karar vermeye engel durumlar yaratır.
- Öğrencileri özendirmemeye dikkat edilmelidir.
- Madde kullanımıyla ilişkili cezai yaptırımlara vurgu yapılmamalıdır.
- Baskıcı ve yasaklayıcı olmak çözüm getirmez, aksine kullanma merakını artırabilir.
- Uyuşturucu karşıtı mesajların doğrudan verilmesi beklenen yararı sağlamamaktadır. Bu nedenle dolaylı mesajlar seçilmelidir. (Sağlıklı yaşamın önemi vb.)
- Öğrenciyi etiketleme sık yapılan bir davranıştır. Etiketlenen öğrenciye ulaşmak çok zor olacaktır.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ

Merkez Kampüs, Merkez Kafeterya Yanı,
Aytepe Mevkii 09010 AYDIN

Tel : 0 256 218 20 17 (Direkt)

0 256 218 20 00/ 2594 (Santral)

e-posta: adugenc@adu.edu.tr

Web Adresi: <http://www.akademik.adu.edu.tr/aum/adugenc>

<https://www.facebook.com/adugenctr>

<https://www.instagram.com/adugenctr/>

<https://twitter.com/adugenctr>

<https://www.linkedin.com/in/adugenctr/>

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ GENÇLİK SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

**MADDE BAĞIMLILIĞI OLAN
ÖĞRENCİLERİMİZ İÇİN
NE YAPABİLİRİZ ?**

ADÜ-GENÇ

MADDE BAĞIMLILIĞI OLAN ÖĞRENCİLERİMİZ İÇİN NE YAPABİLİRİZ?

Sayın Öğretim Üyelerimiz,

Bu broşürü paylaşma amacımız; madde bağımlılığı olan öğrencilerimizin yaşadıkları süreç ile ilgili olarak bağımlılığı önleme ve mücadele konusunda sizleri bilgilendirmektir.

Bağımlılık birçok kez bırakma girişiminde bulunmasına rağmen kişinin maddeyi bırakamaması, giderek dozunu artırması, bıraktığında yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması, zararlarını görmesine rağmen kullanmayı sürdürmesi, zamanının büyük bölümünü madde arayarak geçirmesidir.

Madde kullanmaya başlama etkenleri çok çeşitli olup aynı anda birden fazla etken de rol alıyabilir.

Psikolojik etkenler

Uyum sağlama çabası: Kişi çevresine uyum sağlayabilmek ve bu yolla çektiği sıkıntıları azaltabilmek için madde almaktadır.

Kişilik özellikleri: Yeterli sosyal ilişkiler kuramamak, engellenme eğiliminin düşük olması, sorunları çözebilme yetisinin yetersiz olması ve riski göze alabilen davranış biçiminin var olması sık karşılaşılan özellikler olmaktadır.

Aile ilişkileri: Aile ile çeşitli sorunlar yaşayan çocuk ve ergenlerde yaygınlığı daha fazla bulunmuştur.

Kalıtımsal etkenler: Ebeveynleri alkol kullanan çocuklarda alkol kullanım sıklığı daha yüksek olmaktadır.

Kültürel etkenler: Kültürün içinde belli bazı törenlerde geleneksel olarak çeşitli maddelerin kullanılması (örneğin bir partide alkol kullanılması gibi) kullanımı arttırmaktadır.

Erişilebilirlik: Uyuşturucu maddeye kolaylıkla erişilebilir olması kullanım oranını yükseltecektir

Risk altında bulunduğu varsayılan gencin özellikleri aşağıda yer almıştır:

1. Ani tepkiler veren, saldırgan ve dürtüsel davranışları olan,
2. Davranış bozukluğu gösteren,
3. Aykırı ve abartılı davranışlar sergileyen,
4. Erken yaşlarda davranış problemleri olan,
5. Çabuk heyecanlanan ve heyecan arayan,
6. İçer dönük olan,
7. İtaatkâr davranan,
8. Yaşıtlarından aşırı etkilenen

Madde etkisine bağlı olarak ortaya çıkan

Fizyolojik Belirtiler:

- Halsizlik ve yorgunluk görülüyorsa,
- Uykusuzluk ya da aşırı uyku isteği varsa,
- İştahsızlık ve kilo kaybı varsa,
- Çok terliyorsa,
- Ağızda kuruluk yaşanıyor,
- Derinden gelen kuru bir öksürük varsa,
- Burun akıntısı varsa,
- İştahsızlık, bulantı ve kusma görülüyorsa,
- Karın ve kas ağrıları varsa,
- Baş ve boğaz ağrıları şikâyet konusuysa,
- Görme bulanıklığı, gözlerde kanlanma, gözbebeklerinde daralma ya da büyüme söz konusuysa,
- Halüsinasyon ve illüzyonlar varsa,
- Konuşmada güçlük ya da peltek konuşma görülüyorsa,
- Reflekslerde ve hareketlerde yavaşlama varsa,
- Ellerde titreme, yürümede dengesizlik varsa,
- Solgun ve rahatsız görünüyor,
- Ellerde ya da kıyafette yanık izleri veya maddenin kokusu varsa madde kullanımından şüphe edilebilir.

Madde etkisine bağlı olarak ortaya çıkan

Psikolojik Belirtiler :

- Huzursuzluk ve sakinleşme arasında değişen davranışlar gösteriyorsa,
- Kimi zaman aşırı kaygılı ve sıkıntılıyken kimi zaman aşırı neşeliyse,
- Aşırı hareketli yâda iğne üstünde oturur bir haldeyse,
- Depresyon ve mutsuzluk hali görülüyorsa,
- Öfkeli ve gergin bir ruh halindeyse,
- Yersiz heyecanlanmalar oluyorsa,
- Geleceğe yönelik ümitsizlik varsa,
- Derslerdeki başarısı düşmüşse, sorumluluklarını aksatıyorsa,
- Okul kurallarına karşı gelme ve disiplin suçlarında artış olmuşsa,
- Devamsızlık yapıyorsa ve/veya okulu bırakmak istiyorsa,
- Alışılacağı arkadaş çevresini değiştirdiyse,
- Sosyal ilişkiler maddeyi alabileceği şekilde ayarlanıyorsa,
- Arkadaşlarıyla sık sık kavga ediyor ve iletişim sorunu yaşıyorsa,
- Çevreyle ilişki kurmaktan kaçınıyorsa,
- Davranışlarda ve yaşam biçiminde ani değişiklikler gözleniyorsa,
- Dalgınlık, dikkat dağınıklığı ve konsantrasyon bozukluğu gözleniyorsa,
- İçer kapanma, hiçbir şeyle ilgilenmeme ve her şeyden uzak kalma isteği varsa,
- Giysilerde ya da nefeste, alkol, tiner ya da kimyasal madde kokusu varsa,
- Dış görünüşüne verdiği önem ve özbakım azalmışsa,
- Madde etkisi altında olunduğunun bilinmesinden çekindiği için sizinle iletişimini azaltmaya çalışıyorsa madde kullanımından şüphe edilebilir.